

Hodnocení diplomové práce

Název: *Sociálně-pedagogické přístupy s „neorganizovanou mládeží“ v nízkoprahových zařízeních a otevřených klubech pro děti a mládež*

Autor: *Ing. Michal Svoboda*

Diplomová práce ing. Michala Svobody obsahuje popis a srovnání dostupných modelů pomoci té vrstvě mladých lidí, která se obvykle označuje jako „neorganizovaná mládež“, a to zejména v jejich osobnostním růstu, socializaci a při řešení problému „sociálního fungování“. Cílem práce je objasnit místo výchovy (ve smyslu cílevědomého úsilí o všestranný osobnostní rozvoj a socializaci jedince) v programech, které se zabývají zmíněnou cílovou skupinou.

Práce je rozdělena do tří částí. V první části se autor zabývá nejprve samotným pojmem „neorganizovaná mládež“, následně pak popisuje situaci této skupiny mládeže v kontextu současné společnosti. Přitom definuje nároky na rozvoj identity a socializaci členů cílové skupiny. Na základě definice těchto nároků formuluje autor v druhé části práce sociálně-pedagogická kritéria, která pak v třetí části aplikuje na několik modelů práce s touto vrstvou mládeže. Jedná se o dva zahraniční a dva české modely.

Práce je dobře systematicky uspořádána. Vzhledem ke komplexnosti tématu a nevyjasněnosti některých základních pojmů v české odborné literatuře, přesahuje předložená práce mírně standardní rozsah (128 číslovaných stran, 104 s. „čistého“ textu, bez obsahu a příloh). Při zadávání práce jsem si byl vědom tohoto problému, ale vzhledem k aktuálnosti tématu a schopnostem autora jsem nepovažoval za vhodné dané téma více zužovat.

Po stránce jazykové je práce na velmi dobré úrovni. Vzhledem k složitosti tématu, autorově snaze o precizní vysvětlení a nutnosti vycházet částečně z cizojazyčných pramenů jsou některá slovní spojení poněkud těžkopádná, někdy i gramaticky nepřesná (např. na s.10 obrat „vystihuje mládež“, s. 22 – „utvářet si svůj volný čas se sebeurčením“, s. 39 – „neboť mít jasno v identitě znamená znát“, s. 42 – „mladí lidé se potřebují ... seberealizovat“, s. 63 – „odklonem od provize mládežnických klubů“).

Po stránce formální je práce provedena velmi pečlivě. Autor se snaží poctivě uvádět všechny odkazy. Za chybu považuji, že autor při přejímání sekundárních citací uvádí pouze autora a název díla uvedeného v odkazech pramene, z něhož čerpal (např. pozn. č. 93 na s. 28: SELTZEROVÁ, V.C. The psychosocial worlds of the adolescent. In MACEK, P. *Adolescence ...*, s.22). Za správný postup bych považoval uvést buď celou citaci i s uvedením stránek, příp. s dodatkem „cit. dle“ anebo naopak citovat pouze pramen, který autor přímo používal (v uvedeném případě Macka). Dalším problémem působí místa, kde autor cituje doslova zahraniční autory, ačkoli je citát bez znalosti reálií pro českého čtenáře těžko pochopitelný (např. s. 52). Pokud jde o překlepy a jiné chyby, jejich počet je vzhledem k rozsahu práce velmi malý. Poněkud diskutabilní je důsledná snaha autora označovat u citovaných autorů jejich profesi, případně charakteristiku. Je to postup sice v zásadě chvályhodný, ale v praxi poněkud riskantní. Je totiž sporné, zda uvedené charakteristiky vždy odpovídají skutečné kompetenci citovaného autora, případně jeho vlastnímu sebepojetí (např. uvedení B. Hofbauera jako „teoretika výchovy“).

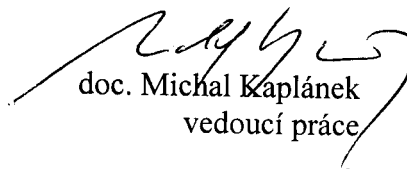
Po stránce obsahové se jedná o práci, která je v mnoha ohledech průkopnická. Hlavním přínosem předložené práce je její interdisciplinarita anebo, lépe řečeno, úsilí o překročení více méně nepřirozených hranic mezi sociální prací a (sociální) pedagogikou v české odborné veřejnosti. Tím může tato diplomová práce v případě zveřejnění přispět k prohloubení praxe v oblasti práce s „neorganizovanou mládeží“. Kromě toho má Svobodova práce také nesporný význam teoretický. Zdá se, že se autor jako první v českém prostředí pokusil srovnat různá chápání některých pojmů, které se v české literatuře sice objevují, ale jejich použití dosud není ustálené. Příkladem může být diskuse o pojmu „informální

výchova“, který se objevuje u Břetislava Hofbauera, zjevně převzatý z frankofonní oblasti, Svoboda naproti tomu přibližuje tento pojem v anglosaské oblasti (s. 66nn).

V práci se objevují některé nepřesnosti, které lze ovšem přičíst úzkostlivému úsilí autora vycházet z pramenů, jejichž relevanci si ovšem nemohl ve všech případech ověřit. Práce je natolik aktuální a zajímavá, že je možné očekávat, že vyvolá diskusi v odborné veřejnosti. Autor se totiž odvážil dotknout se některých témat, která byla z nejrůznějších důvodů prakticky tabuizována. Kromě toho vytvořil originální kriteriologii, podle které pak důsledně hodnotí prezentované modely, což je jistě přínosem pro odbornou diskusi. Současně lze očekávat, že jeho kritéria (nebo aspoň jejich aplikace) narazí na odpor některých odborníků i lidí z praxe.

Předloženou diplomovou práci ing. Svobody považuji za výrazně nadprůměrnou, doporučuji ji k obhajobě, navrhuji hodnocení *výborně* a následné zveřejnění práce tiskem (samozřejmě po nutných úpravách).

Regensburg, 21. 8. 2007

doc. Michal Kaplánek
vedoucí práce